

1. juni 2011

Kulturdepartementet  
Postboks 8030 Dep

0030 OSLO

## **Høring - "TV, mangfold og valgfrihet"**

Familie & Medier viser til brev fra Kulturdepartementet datert 02.03.2011, og som høringsinstans vil Familie & Medier gjerne gi høringsuttalelse til arbeidsgruppens rapport.

Vår organisasjon er en interesseorganisasjon som representerer 30 kristne trossamfunn og har rundt 13 500 personlige medlemmer. Familie & Medier gir kunnskap om hvordan mediene kan brukes positivt til å utruste enkeltpersoner og familier i hverdagen.

### ***Familie & Medier mener at:***

#### **Fritt kanalvalg er et prinsipielt spørsmål**

Vi er opptatt av sluttbrukerens valgfrihet og mulighet til å selv bestemme hvilke produkter en ønsker å kjøpe. I rapporten forstås valgfrihet som "*TV-seernes mulighet til å få reell tilgang til det de ønsker av det eksisterende mediemangfoldet.*" Vi mener valgfrihet ikke bare handler om hva forbrukeren har tilgang til, men også muligheten til å si nei til det man ikke ønsker. Valgfrihet bør således forstås som TV-seernes reelle mulighet til å til å velge hvilke kanaler man ønsker å ha tilgang til.

Om man ønsker seg et abonnement på en avis, vil man ikke samtidig bli tvunget til å abonnere på flere andre aviser samtidig. Eller om man går i en butikk for å kjøpe seg brød, blir man ikke tvunget til å ta med seg appelsiner og sigaretter i tillegg. Pakketilbud forekommer også på andre områder, men en løsning der forbrukere tvinges til å kjøpe mange produkter når man i utgangspunktet kun ønsker noen få utvalgte, fremstår som prinsipielt problematisk.

#### **Fritt kanalvalg er et verdispørsmål**

Familie & Medier arbeider for å bevisstgjøre mediebrukere og hjelpe dem til en trygg og god mediehverdag. Derfor ønsker vi at forbrukeren selv kan bestemme hvilke kanaler som skal formidles gjennom TV-en. Vi vil ikke minst understreke behovet for å gi foreldre større mulighet til å verne sine barn fra kanaler de ikke ønsker barna skal bli eksponert for.

Det finnes i dag muligheter for å låse kanaler i sin dekode. Til dette har vi to innspill: Denne muligheten løser ikke det prinsipielle problemet. Ved å bli påtvunget mottak av kanaler, bidrar man økonomisk til kanaler man i utgangspunktet ikke ønsker. Samtidig må distributørene, så lenge dette er eneste alternativ, bli mer tydelig i sin formidling om muligheten og gjøre låsing av kanaler enklest mulig.

### **Er fritt kanalvalg et økonomisk spørsmål?**

Vi mener rapporten gjenspeiler at arbeidsgruppen har hatt en overrepresentasjon fra mediebransjen, fra kringkastere og distributører. Det virker som om de kommersielle kringkasteres og distributørers interesser er lagt til grunn når vurdering av fritt kanalvalg foretas. Tjenlige forretningsmodeller brukes som argument for mangfold og forsikring om lav pris for forbruker, og overskygger sluttbrukerens åpenbare krav om å selv få velge sine kanaler.

Selv om det fra forbrukerhold er viktig å finne løsninger som gir lavest mulig pris, må ikke dette være mer styrende enn de viktige prinsipielle og verdimessige betraktningene. Det opplever vi dessverre at har vært tilfelle i denne rapporten.

### **Vil fritt kanalvalg hindre mangfold?**

Spørsmålet om mangfold er viktig å diskutere. Ikke minst er vi i Familie & Medier opptatt av at mindre, norske kanaler som livssynskanaler eller lokal-TV, får en naturlig plass i fremtidens mediebilde. Vi tror ikke at fritt kanalvalg vil hindre dette mangfoldet. Signalene fra medlemmene i arbeidsgruppen er heller ikke entydige på dette. Blant annet peker medlemmene fra Schibsted, MBL og TV 2 på at *“kanalpakkestrukturen i distribusjonsleddet begrenser innovasjon og utvikling av nytt innhold, fordi innholdseierne ikke vet om nye kanaler vil få distribusjon. Dette kan føre til at nye norske kanaler og innholdskonsepter ikke blir lansert, selv om det finnes etterspørsel fra forbrukerne.”*

Vi er også enige i Konkurransetilsynets høringsuttalelse fra 2009 til Medietilsynets rapport om enkeltkanaler: *“I forhold til rent pakkesalg virker det lite sannsynlig at blandet pakkesalg vil føre til mindre kanalmangfold. Tvert imot kan denne tilbudsformen gi rom for et større spekter av kanaler som tidligere var stengt ute fra distributørenes kanalpakker, men som nå kan bli tilbudt enkeltvis. (...)”* *Bekymringer for at noen kanaler kan forsvinne ved innføring av enkeltkanalvalg synes ikke like relevant så lenge tradisjonelle kanalpakker fremdeles kan tilbys, og distributørene vil ha insentiver til å prise sine kanaltilbud til fordel for pakkelasningene”*

### **Kommentarer til ulike modeller for regulering (kap.7.3)**

- Ren à la carte

Familie & Medier er enige i at dette ikke er en god løsning, da det vil begrense valgfriheten for sluttbrukeren.

- Blandet pakkeløsning

Hovedargumentet mot en slik løsning virker å være de forventede kostnadene for distributørene, og dermed i neste omgang for sluttbrukeren, samt at blandet pakkeløsning må følges av en prisregulering som vil være vanskelig å gjennomføre.

RiksTV uttaler at de innførte fritt kanalvalg uten betydelige merkostnader. Vi mener at dette er en løsning som svarer godt til det prinsipielle og det verdimessige aspektet, og at det økonomiske aspektet ikke entydig peker på at dette vil være negativt, verken for distributør eller sluttbruker.

Som nevnt er det heller ikke gitt at dette vil begrense mangfoldet, heller tvert imot.

Vi er enige i vurderingen fra TV 2, MBL og RiksTV om at pålegg om å tilby enkeltkanaler ikke nødvendigvis må følges av en prisregulering. *“Dette mindretallet hevder at konkurransen vil gjøre det unødvendig med en prisregulering. Dette mindretallet legger vekt på at RiksTVs lansering av Fritt Valg har vist at det er et marked for salg av enkeltkanaler. Det vises til at RiksTV har oppnådd gode resultater med dette produktet på kort tid. At det er etterspørsel etter et slikt tilbud viser dessuten flere av undersøkelsene som er omtalt av arbeidsgruppen.”*

Dermed faller argumentet bort om at *“et pålegg om å tilby enkeltkanaler i kombinasjon med pakker vil ikke være effektivt uten en regulering av pris.”*

Forbrukerrådets undersøkelse: “Enkeltkanaler - noe for fremtiden?” viser at to av tre norske TV-seere ønsker å kunne velge hvilke kanaler de skal abonnere på. Dette mener vi er tatt for lite hensyn til i arbeidsgruppens konklusjon.

## **Kommentarer til arbeidsgruppens forslag til tiltak som kan sikre økt valgfrihet og mangfold for TV-seerne (kap.9)**

- 9.2. Opprette en forbrukerportal:

Dette støtter vi. Det bør vurderes å innføre regulering av hvordan produktene prises, slik at det skapes et rett bilde av totalkostnadene for forbrukeren.

- 9.3. Opprette en klagenemnd for TV-markedet

Ingen spesielle merknader.

- 9.4. Tiltak for interoperabilitet

Vi støtter dette som et tiltak for å gi sluttbrukeren større valgfrihet.

- 9.5. Stimulere til økt utbygging av høykapasitetsnett

Vi støtter dette som et tiltak for å gi forbrukeren større mulighet til å velge internettløsninger for sin TV-bruk. Samtidig vil vi poengtere at dette er et tiltak som ikke løser vårt hovedanliggende i dag, at vi som sluttbrukere blir påtvunget kanaler i pakker. Slik teknologiutviklingen ser ut, vil ikke internett overta som primær formidlingsplattform i overskuelig fremtid.

- 9.6. Opprette et rådgivende organ for å videreføre utvalgets arbeid

Dette støtter vi, ikke minst med hensyn til den teknologiske utviklingen som skjer i TV-verden. Flere av arbeidsgruppens konklusjoner baserer seg på et forventet fremtidsscenario. Utviklingen bør følges tett slik at man har mulighet til å tilpasse reguleringen av TV-markedet til forbrukerens beste.

Når det gjelder sammensetningen, bør seer- og lytterorganisasjoner ha sin naturlige plass i dette organet. Familie & Medier er Norges desidert største mediebrukerorganisasjon, og mener det er naturlig at vi er representert i et slikt organ.

### **Noen kommentarer til enkeltpunkter i rapporten:**

- 3.6 Konesjonsvilkår for digitalt bakkesendt fjernsyn

I NTVs konsesjonsvilkår for digitalt bakkesendt fjernsyn heter det i punkt 3.6.1 annet ledd første setning at *"NTV plikter å gi forbrukerne tilbud om å abonnere på enkeltkanaler."*

Vi er uenige i Medietilsynets vurdering fra september 2007 at dette vilkåret ble oppfylt ved å kun tilby tre enkeltkanaler, og mener det er på tide å vurdere igjen om NTV oppfyller dette konsesjonsvilkåret.

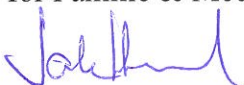
- 5.1 Trender i TV-markedet, innledning

Vi vil understreke arbeidsgruppens vurdering om fremtidens TV:

*"Kringkasting er en effektiv distribusjonsmåte og vil i overskuelig fremtid bli brukt til å overføre TV. Ikke minst er kringkastet fjernsyn per i dag den enkleste måten å konsumere TV på."*

Denne vurderingen er vi enig i, så selv om vi mener tiden arbeider for større valgfrihet gjennom teknologisk utvikling, vil behovet for fritt kanalvalg gjennom tradisjonell distribusjon (satellitt, kabel og digitalt bakkenett) være der i overskuelig fremtid.

Med vennlig hilsen  
for Familie & Medier



Jarle Haugland  
daglig leder